СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК LI. Ч. 236. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 4. грудня 1943. No. 236. Jersey City, N. J., Saturday, December 4, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 THREE CENTS in the United States of America.
ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS elsewhere.

Німецький терор в Україні й українська боротьба

НІМЕЦЬКІ ОКУПАНТИ ДОВЕЛИ ДО ЦЬОГО, ЩО ЇХ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД НЕНАВИДИТЬ ДАЛЕКО СИЛЬНІШЕ НІЖ КОГОНЕБУДЬ З ПОПЕРЕДНІХ НАЇЗНИКІВ.

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — З Швеції надійшли деякі вісти про положення українського народу під німецькою окупацією, вислані ще тому кілька місяців з українських націоналістичних джерел, які мають звязки з Українською Військовою Організацією (У.В.О.), про яку сказано, що вона є в підпіллю і продовжує боротьбу за державну незалежність українського народу.

Та організація мала цеї весни до 15,000 бойовиків. Їх провідником є людина, відома під прізвищем Тарас Бульба. Організація бореться проти німецьких окупатів, але їй приходиться відбиватись теж від большевицьких снайперів, а теж і від поляків, бо як одні так і другі є проти повного визволення українських земель і незалежної та соборної української держави.

Німці є проти українських визвольних змагань, як і проти подібних змагань інших східно-европейських народів. Тому всі ті народи зненавиділи їх. Ставлячи опір, вони довіряють своїм власним силам, але нещастя, що не дістають від Алиїнтів моральної помочі.

Німецька Східна Військова Команда старалася на початку війни використати обурення українського народу проти російських і польських окупантів України, але націстична партія і Ґестапо відразу зрадили свої пляни, згідно з якими Україна це для них нішо інше, а тільки кольонізаційний терен. Як тільки українці зачали пробувати реалізувати свої національно-державницькі ідеали, Ґестапо відразу виарештувало провідників. Таким чином УВО втратило змісця сотки провідних одиниць, таких, як Оршан, Сціборський, Сеник, Теліга, Барановський. Гестапо вимордувало ще й тисячі прихильків Бандери, а сам Бандера згинув в концентраційнім таборі. Це й загнало весь український національно-визвольний рух у підпілля. Німці попалили тисячі українських сіл, а людей помордували, разом з жінками і дітьми. Особливо бомбардували з літаків села між Любомлем і Кремянцем, бо там Бульба підняв повстання. Тоді німці повели теж ще й масові арешти, при чому арештували митрополита Полікарпа.

Це все довело до цього, що український нарід зненавидів німців. Він ненавидить їх тепер більше ніж колинебудь ненавидів кого другого з окупантів. Та з другого боку він свідомий, що жде його інший терор.

Найгірше, що нема контакту з Заходом, щоби ці справи виснити. Українське Бюро в Гельсінґфорсі, яке заложено в 1942 році для інформовання світа, треба було звинути під натиском німців. Тепер пробують отворити інформаційне бюро в Стокгольмі, де большевики і поляки ведуть завзяту пропаґанду проти акції за незалежну і соборну Україну.

ЗАВЕДЕНІ НАДІЇ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

У нюйорськім щоденнику „Геральд-Требюн з 2. грудня його російський кореспондент Ґіндус подає невідомі факти з недавної історії. Згадує, як німці настановили Альфреда Розенберга та Еріха Коха володарями України разом із цілим „Ост-ляндом"; як ці оба німці поводилися нелюдяно з населенням України; як зате теперішні киівляни домагаються їх покарати аліянтською владою таки на вулицях Киева. Ґіндус каже, що німці вивели свої претенції до Киева, як до німецького міста, ще з часів Вікінґів і Київ мав стати німецьким резеденціяльним містом. Вони позволили лише на німецькі театри і школи, а українські гімназії та університет замкнули. Лишилася лише одна однісінька українська народня школа, зрештою навіть не було для кого, бо всіх не-німців німецька влада з Киева виселяла.

Галицькі українці, які зпочатку німецького наїзду у великім числі напливали до Киева, ставали щораз більше невдоволені, коли переконалися про наміри німців. Вони зажадали від німців віддання їм влади над Україною, як їхньою незалежною державою, згідно з обіцянками Гітлера і Розенберга. У відповідь на це домагання їх заарештували німці в концентраційні табори. Тоді баталіон галицьких українців збунтувався проти німецької влади, вимордував німецьких офіцирів, а вояки повтікали опісля в ліси і поодиноко перекрадалися в табори большевицьких партизанів.

Кореспондент бачив ще одного висільника, селянина, якого німці засудили на смерть за зраду. Отже за таку поведінку німців населення Киева домагається відповідної кари на німців — Розенберга і Коха — кінчить Ґіндус.

Німці в відвороті на Рим

ЩЕ ОДИН РЕЙД НА БЕРЛІН

ЛОНДОН. — Аліянтські бомбовики повели в четвер вночі новий рейд на Берлін. Був це вже четвертий у тижні. Німці кажуть, що вони збили 30 літаків.

ПОЦІЛИЛИ ДВА ЯПОНСЬКІ НИЩИТЕЛІ

З головної кватири на південно-західному Пацифіку доносять, що підчас атаки американських літаків на японські кораблі коло Нової Ірляндії американці поцілили два нищителі, підпалили один великий танкер та затопили один транспорт.

ПОЛЬСЬКА Й УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЇ У ҐЕНЕРАЛ-ҐУБЕРНАТОРА ФРАНКА.

БЕРН, Швайцарія, (ОНА). — Націстська преса в Кракові подала вістку, що користуючи з присутности у Львові ґенерал-ґубернатора Франка, поляки й українці вислали до нього делеґації просити помочі. Польська делеґація складалася з членів Товариства Суспільної Опіки, складу української делеґації не подано. Ґазета пише, що польська й українська делеґації представили ґенерал-ґубернаторові критичний стан свого народу і просили його, аби німецька влада заопікувалася бідним населенням. Вислухавши просьби польських й українських представників, ґенерал-ґубернатор сказав, що він „постарається дати місцевому населенню всю можливу поміч".

Шведська преса в Стокгольмі подала недавно вісти, що німці вивозять з Галичини все, що можуть захватити, не лишаючи місцевому населенню ніяких харчів. З того приводу в Галичині панує голод і, видно, що як ґенерал-ґубернатор гостив у Львові, то польська й українська суспільність зверталася до нього за допомогою. Розуміється, що від німців такої не можна сподіватися, але якто кажуть, потапаючий бритви хапається.

АЛЖІР. — Британська восьма армія, проломавши так звані німецькі зимові лінії коло Адріятику, вдарила на німців з такою силою, що німці тепер находяться в загальному відступі в напрямі Риму. Очайдушні німецькі заходи скріпити лінію не повелися. Німці мали великі втрати в убитих, бранцях і воєнних матеріялах.

На американському секторі американські летуни доконали великого рейду на місто Кассіно.

КОНФЕРЕНЦІЯ СВІТОВИХ ПРОВІДНИКІВ ВИЙДЕ З УЛЬТИМАТОМ ДЛЯ НІМЦІВ

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Листер Гил, який стоїть у близькім відношенню до урядових кругів, виявив, що на конференції Рузвелта, Чорчила та Сталіна виготовлено проект наїзду на Німеччину, але передтим мають вислати німцям ультимат: „Здавайтеся, або гиньте!". В нарадах теж бере участь Чіян-Кай-Шек. Вони відбуваються десь у Персії.

ПОЛЬСЬКІ ПОЛІТИКИ В АНҐЛІЇ ПРАЦЮЮТЬ.

ЛОНДОН, (ОНА). — Польська політична еміґрація в Лондоні робить всі можливі заходи аби переконати анґлійську суспільність, що без відбудови великої Польщі, в Европі мира не буде. Недавно виступав з промовою польський міністер праці Станьчик і переконував анґлійських приятелів Польщі, що поляки не перестануть воювати за демократію, поки не відбудують такої великої держави, як була перед війною. Він говорить, що поляки є демократи з поконвіку і, що ніхто не проляв тільки крови за справедливий лад на світі, як поляки.

Премієр Міколайчик відбув оноді конференцію з американським амбасадором при польськім правительстві в Лондоні і говорив йому, що на підставі звідомлень ґенерала Сосновського, польська армія готова брати участь в загальній інвазії Европи. Поляки дуже бояться, що як Червона армія переломить фронт й увійде до Польщі, то за нею може прийти друга польська армія, зорґанізована в Совєтськім Союзі. Вона напевно має інші думки про суспільні порядки у відбудованій Польщі і, якби так сталося, то на думку польських політиків в Анґлії, мігби повстати конфлікт.

—FOR VICTORY: BUY BONDS—

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Каїрська Конференція

Від якогось часу давалися чути в світі заповідування якоїсь надзвичайної заяви збоку верховодів аліянтських держав. Натякувалося, що вийти ця заява має від конференції начальників трьох, чи чотирьох потуг на їх першій стрічі. Стріча така вже відбулася в Каїро, і від неї вийшла важна заява. І тепер її коментує просто увесь світ, а дехто навіть із поминенням усіх інших справ у світі до того, що один нюйорський щоденник написав про неї того самого дня статтю на близько 4,000 слів.

Називають цю заяву Пацифічним Чартером, у протиставлення, чи доповнення до Атлянтійського Чартера з серпня 1941. року. Назва настільки добра, що підчеркує суть каїрської заяви, як спроби спорядкування по війні справи на Пацифіку. Вона заповідає безпощадну війну проти Японії аж до її безумовної здачі. Після цеї здачі Японії мають відобрати всі краї, які вона забрала від 1914 року, а забрала вона їх багато, бо панує вона нині майже над одною четвертиною людського роду на землі. Мають її відібрати краї, які вона взяла від Китаю, і від Росії, і від Америки, і від Голяндії, і від Франції, та від самостійних азійських держав, як Корея, і мають ті краї повернути назад первісним посідачам.

Що такий поворот буде властиво кольосальним політичним переворотом, нема найменшого сумніву. В окупованих Японією краях зажило нині багато японців, часто з родинами, як вояки, купці, кольоністи, вчені, урядники. Всі вони мали би вернутися назад до рідного краю. Нема сумніву, що ці люди, почувши про каїрську заяву, будуть докладати всіх сил, аби до цього не допустити.

Дехто навіть критикує каїрську заяву з того боку, пощо, мовляв, було заставляти японців до такої безпощадної боротьби проти Обєднаних Держав, коли їх перемога мала би означати повну руїну японців? Одначе, не можна припустити, аби учасники конференції цього самі не знали. Коли вони рішилися все таки на таку заяву, що означає смерть японським імперіяльним амбіціям, то видно, що Рузвелт, Чорчил і Кай-Шек знали, що японці й так будуть воювати, що сил їм стане.

Каїрська конференція видно не націлювалася на зломання боєвого духа в японців: вона націляла на скріплення воєнного духа в населенню Обєднаних Держав та їх приятелів в Азії виразною заявою, що Обєднані Держави стоять за розбиття Японії як першорядної потуги та за звільнення спід її впливів соток міліонів загарбаних нею людей.

Тепер уже нема „непотрібного паперу"

Офіс Воєнної Інформації в Вашингтоні звертає увагу американському населенню, що в Америці вже зачинає бракувати паперу. Громадянство мусить помогти відвернути крізу.

Як всяка інша індустрія, так і паперовні сьогодні продукують виключно річи для вонених потреб. А ті, що ще виробляли папір, мусіли звинути бизнес, бо їм неставало сирівців. Багатьом папірням бракує старого нездалого паперу, який вони переробляли на новий.

Деякі люди гадають, що старий папір вже до нічого, але так не є. Його переробляють на новий і виробляють картони, пуделка, тощо. Картони вживаються на пакування поживи для наших вояків на фронті і інших річей, яких вживають не лиш на фронті, але й дома. Переробляючи папір, папірні щадять дерево, якого в першу чергу потрібно на що інше, а подругому, в лісах бракує дереворубів і, навіть якби папірні хотіли виробляти папір з дерева, то не можуть його дістати.

Треба мати на увазі, що непотрібний, старий папір находиться в кожній американській хаті. Не марнуйте його, а складайте для воєнних цілей. Якщо ви маєте в хаті непотрібний папір, то негайно продайте чоловікови, що такий папір збирає, або віддайте якій добродійній інституції. Він придасться. Як не хочете так зробити, то покличте комітет від збирання старих річей на воєнні ціли, він пришле когось і забере від вас папір.

Уважайте, що ми мусимо пустити американські папірні в рух, бо інакше взагалі нестане паперу. Вони мусять продукувати таку саму кількість паперу, як це робили перед війною. Для того власне не марнуйте старого паперу. Складайте його. Памятайте, що 100 фунтів старого паперу вистачить аби зробити 650 картонів в яких посилають для американської армії харчові пайки „К". І що з 100 фунтів старого паперу можна виробити багато трубок, в яких посилають на фронт 75 міліметрові кулі. З старого паперу виробляють крила до бомбів, і вживають його до камуфляжовання зброї на фронті. Виробляють також бомби, якими вправляються бійці, запальниці, „контейнери" і багато інших річей. Старий папір взагалі є придатний на війні, отже не марнуйте його, складайте і продавайте.

НІМЕЦЬКІ УРЯДОВЦІ В ГАЛИЧИНІ ПЕРЕДЧУВАЮТЬ КАТАСТРОФУ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, (ОНА). — Повернувші з Будапешту люди оповідають, що на Мадярщину прибуває щозаз більше збігців з Галичини. Вони перекрадаються через мадярську границю і віддаються в руки поліції, яка пересилає біженців в концентраційні табори. В розмові з закордонними кореспондентами, збігці кажуть, що німецькі урядовці і поліція в Галичині вже втратили надію на те, що Німеччина виграє війну, і, що їх тепер дуже легко підкупити. Давніше німців не було легко підкупити, а тепер вони беруть хабарі на право і на ліво. І то не лиш прості поліцейські, але й команданти. Хто має гроші або дорогоцінності, то йому дозволять робити, що хоче.

В Будапешті пояснюють це в той спосіб, що німецькі урядовці в Галичині вже переконалися, що всьо пропало і стараються користати з нагоди, щоби запастися чужим добром, бо як наступить катастрофа, то їм буде легко дати собі раду. В Берліні вже це зауважали і галицька команда була дістала розказ робити переміни. Тепер поліцейських часто міняють, але вони вже такі здеморалізовані, що це нічого не помагає. Перейшовши в друге місце, поліцейський скоро акліматизується і бере хабарі в такий самий спосіб, як попередний.

Наслідком такого стану річей, в Мадярщині зараз находиться велике число польських біженців і влада не знає, що з ними робити. Хто в Галичині ще має троха грошей, то перекуплює німецьких урядовців, дістає від них відповідну посвідку, чи які інші документи, і вандрує на Мадярщину.

Німці вже мали звертатися до мадярського уряду аби погранична сторожа не пускала біженців на Мадярщину, але це нічого не помогло, бо мадярів, також можна легко перекупити.

ДЛЯ ПОБІДИ КУПУЙТЕ БОНДИ

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У статті під наголовком „Світова спілка — шлях до світового замирення" у „Свободі" з 3. грудня 1943 р. на стор. 2. в останнім стовпці в стрічці 16. пропущено слово „не" так, що речення мало бути: „Правда це є проти „американської традиції", щоби американськими кораблями і вояками не командувала американська команда".